

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
FINANCIJSKI INSPEKTORAT
KLASA: 440-02/23-01/1
URBROJ: 513-08-01/018-23-5

Zagreb, 9. ožujka 2023. godine

**Zastupnici institucija za platni promet iz druge države članice
HP-Hrvatska pošta d.d.**

Predmet: Nadzorna očekivanja u pogledu razumijevanja, procjene i umanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji proizlaze iz krijumčarenja migranata

Poštovani,

temeljem članka 88. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 108/2017, 39/2019, 151/2022, dalje u tekstu: Zakon), Financijski inspektorat donosi Smjernicu u pogledu nadzornih očekivanja u vezi razumijevanja, procjene i umanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji proizlaze iz krijumčarenja migranata. Smjernica je upućena obveznicima iz članka 9. stavka 4. ovoga Zakona koji su zastupnici institucija za platni promet iz druge države članice, a za koje obveznike nadzor usklađenosti provodi Financijski inspektorat. Ova Smjernica primjenjuje se zajedno sa Općim smjernicama Financijskog inspektorata iz 2020. godine i Smjernicom za primjenu mjera za sprječavanje financiranja terorizma iz siječnja 2023. godine.

Na odgovarajući način ovu Smjernicu primjenjuje i HP – Hrvatska pošta d.d., u dijelu poslovanja koji se odnosi na poštanske novčane uputnice kao i drugi obveznici iz članka 9. stavka 2. Zakona čiji nadzor usklađenosti provodi Financijski inspektorat, ako u svom poslovanju uoče pojavu i/ili su izloženi riziku pranja novca i financiranja terorizma koji proizlaze iz krijumčarenja migranata (posrednici u kupnji i prodaji nekretnina, kockarnice, pravne i fizičke osobe koje se bave prometom plemenitih metala i dragog kamenja, trgovci ili posrednici u trgovini umjetničkim djelima i antikvitetima i dr.)

1. Uvod

Tijekom posljednjeg desetljeća regionalni sukobi, politička nestabilnost i represija, siromaštvo i utjecaj klimatskih promjena doveli su do sve većeg broja migranata i izbjeglica koji se žele preseliti drugamo. Krijumčarenje migranata, koje se naziva i olakšavanjem nezakonitog useljavanja, kriminalna je aktivnost koja se provodi diljem svijeta i kojom se ugrožavaju životi migranata te dovodi u pitanje integritet međunarodnih granica.

Krijumčarenje ljudi u Europsku uniju i unutar Unije te trgovina ljudima među ključnim su kriminalnim prijetnjama za EU. U oba se slučaja ljudska bića upotrebljavaju kao izvor zarade. Riječ je o profitabilnoj vrsti kriminalnih aktivnosti koje provode organizirane kriminalne skupine i koje su posljednjih godina postale jedan od najvećih humanitarnih i sigurnosnih izazova za EU. Međutim, krijumčarenje migranata i trgovina ljudima različita su kaznena djela.

RAZLIKA IZMEĐU KRIJUMČARENJA LJUDI I TRGOVINE LJUDIMA

U slučaju krijumčarenja migranata, krijumčari namjerno pomažu migrantima, uz njihov pristanak, u nezakonitom ulasku ili tranzitu preko državnog područja države članice; ili namjerno pomažu migrantima da nezakonito borave na tom području. To nije isto što i trgovina ljudima, u kojoj trgovci ljudima prisiljavaju svoje žrtve na teže oblike iskorištavanja, što ne uključuje nužno prelazak granice. Ove su dvije pojave često povezane jer osobe koje se krijumčari mogu postati žrtve trgovaca ljudima koji ih iskorištavaju za rad ili u svrhu seksualnog ili nekog drugog iskorištavanja.

Kazneno djelo trgovanja ljudima i krijumčarenje ljudi

Kazneno djelo trgovanja ljudima normirano je čl. 106. Kaznenog zakona, dok je krijumčarenje ljudi obuhvaćeno kaznenim djelom protuzakonitog ulaska, izlaska, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz čl. 326. Kaznenog zakona.

U skladu s FAT-ovim Preporukama, sve zemlje moraju primijeniti kazneno djelo pranja novca na sva ozbiljna kaznena djela uključujući trgovinu ljudima i krijumčarenje ljudi.

2. Stanje u vezi s ilegalnim migracijama u Europskoj uniji¹

Europska unija je tijekom 2015. i 2016. zabilježila najveći priljev migranata u svojoj povijesti. Pristiglo je više od 1 milijuna ljudi, od kojih je većina bježala od ratnih sukoba u Siriji i drugim zemljama. Iako se broj nezakonitih dolazaka u EU od tada do 2019. godine smanjio za više od 90 %, duže razdoblje gospodarske nestabilnosti i nedostatak prilika u zemljama u razvoju, u spoju s učinkom krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, ponovo od 2019. godine dovodi do porasta nezakonitog useljavanja u EU. Krijumčarenje migranata najčešće se odvija preko zapadnosredozemne, srednjosredozemne, istočnosredozemne i zapadnobalkanske rute.

Prema podacima Frontexa² u 2022. godini zabilježeno je 330.000 ilegalnih prelazaka granica Europske unije³, što je najviše od vrhunca krize 2016. i 64% više nego u 2021. godini⁴.

¹ Izvor: Ažurirani akcijski plan EU-a za borbu protiv krijumčarenja migranata za razdoblje 2021.-2025.

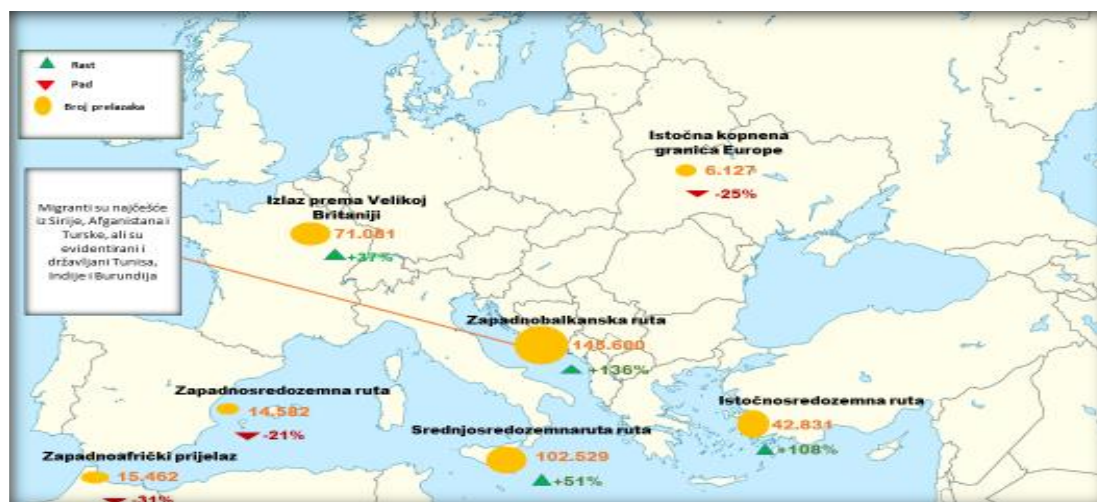
² Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu

³ Izvor: <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-s-external-borders-in-2022-number-of-irregular-border-crossings-highest-since-2016-YsAZ29>

⁴ Zbog krize Ukrajini, u 2022. godini ponovo je zabilježen iznimno veliki broj od 924 tisuće zahtjeva za azilom

Zapadnobalkanska i srednjosredozemna ruta bile su najaktivnije i preko tih ruta je prešlo 75% svih ilegalnih migranata koji su ušli u EU. Migranti su najčešće iz Sirije, Afganistana i Tunisa, a koji zajedno čine 47% svih ilegalnih prelazaka granice.

Broj ilegalnih prelazaka na Zapadnobalkanskoj ruti

Izvor: Frontex

Krijumčarenje migranata po svojoj je naravi aktivnost koja se obavlja u tajnosti te ju je stoga vrlo teško mjeriti. Europol⁵ procjenjuje da oko 90% osoba koje nezakonito prelaze granice EU-a to radi uz pomoć krijumčara migranata, uglavnom pripadnika organiziranih kriminalnih skupina. Te se organizacije bave i drugim vrstama kriminala, kao što su krivotvorenje isprava ili trgovina ljudima.

Krijumčari migranata koji organiziraju putovanja u EU potječu iz 122 zemlje. Procjene razmjera krijumčarske industrije razlikuju se od izvješća do izvješća, pri čemu se ukupna godišnja zarada mreža diljem čitavog EU-a samo za 2015. godinu procijenila na između 4,7 i 5,7 milijardi eura.

Sa sigurnosnog stajališta, nezakonite migracije su posebno značajan izazov u smislu prepoznavanja pojedinaca s terorističkim namjerama. Više terorističkih napada u Europi posljednjih godina izvele su osobe koje su nezakonito pristigle u zapadnoeuropske države (napadi u Francuskoj i Njemačkoj), što pokazuje da terorističke skupine koriste nezakonite migracije za prebacivanje svojih pripadnika ili simpatizera u Europu. Isto tako, ovi teroristički napadi pokazuju da je migrantsku populaciju, često traumatiziranu prilikama u zemlji porijekla i poteškoćama u integraciji u zemlji primateljici, moguće radikalizirati.

3. Stanje u vezi s ilegalnim migracijama u Republici Hrvatskoj

Republika Hrvatska nalazi se na zapadnobalkanskoj ruti koja je bila jedan od glavnih migracijskih puteva u Europu. U 2015. godini, kada je zabilježen vrhunac izbjegličke krize, preko Hrvatske je u tranzitu prošlo preko 658.000 izbjeglica i migranata. Nakon rekordnog broja dolazaka u Europsku uniju 2015. godine, broj ilegalnih migranata koji biraju ovu rutu postojano je padao nekoliko godina, a ponovno se počeo povećavati od 2019. nadalje.

⁵ Agencija Europske unije za suradnju u provođenju zakona

Prema podacima Frontexa zapadnobalkanska ruta je u 2022. godini bila najčešće korišten put u Europu, s 45% svih otkrivenih ilegalnih prelazaka u EU. Na toj ruti, otkrivanja ilegalnih prelazaka granice su se više nego udvostručila u 2022., na ukupno 145.600, što čini porast od 136% u odnosu na 2021. godinu kada je broj otkrivenih ilegalnih prelazaka granice iznosio 61.735. Migranti su najčešće iz Sirije, Afganistana i Turske, ali su evidentirani i državljani Tunisa, Indije i Burundija. Većina ilegalnih prelazaka granice može se pripisati migrantima koji su već neko vrijeme u regiji Zapadnog Balkana i opetovano pokušavaju doći do ciljane zemlje u EU. Osim toga, neki migranti zlorabe liberalizaciju viznog režima u pojedinim državama Zapadnog Balkana kako bi se približili vanjskim granicama EU-a.

ZAPADNOBALKANSKA RUTA

Zapadnobalkanska ruta odnosi se na nezakonite dolaske u EU kroz regiju koju sačinjavaju Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Crna Gora, Sjeverna Makedonija. Ta je regija tranzitno čvorište i glavni koridor za migrante koji dolaze u EU, posebno s Bliskog istoka te iz Azije i Afrike.

Mađarska i Hrvatska su zemlje EU-a koje su najpogođenije migracijskim tokovima na zapadnobalkanskoj ruti.

U skladu s navedenim trendom, Hrvatska je do kraja studenoga 2022. godine zabilježila povećanje ilegalnih prelazaka granice od 146 posto u odnosu na 2021. godinu⁶. Prema neslužbenim podacima MUP-a koji su dostupni iz javnih medija⁷ u 11 mjeseci 2022. godine evidentirano je 44.813 osoba u pokušaju nezakonitog ulaska u Hrvatsku te je procesuirano 724 krijumčara ljudi.

Prema podacima iz MUP-ova Godišnjeg izvješća za 2021. godinu o migracijama i azilu u Republici Hrvatskoj⁸, tijekom 2021. godine granična policija je evidentirala 17.404 slučaja postupanja prema osobama za koje je utvrđeno da su nezakonito prešle državnu granicu, što je za 40,2% manje u odnosu na 2020. godinu kada je bilo evidentirano 29.094 slučaja. Državljanima azijskih zemalja (pretežito Afganistana, Pakistana i Bangladeša) te Turske i Kosova, predstavljali su najveći udio u ukupnom broju nezakonitih migranata. Tijekom 2021. godine zabilježeno je ukupno 957 kaznenih djela (885 počinitelja) iz članka 326. Kaznenog zakona - Krijumčarenje ljudi.

Ulaskom Hrvatske u schengenski prostor od 1.1.2023. godine bilježi se manji broj ilegalnih migranata, ali zato je osjetno povećan broj zahtjeva za međunarodnom zaštitom. Nova praksa je da tražitelji međunarodne zaštite obično provedu između sedam i deset dana u Hrvatskoj, a potom kreću dalje prema Sloveniji, neki i u više pokušaja. Migranti, kao i ranije, većinom dolaze s Bliskog istoka i sjevera Afrike, međutim zbog liberalizacije viznog režima u susjednim državama, prije svega u Srbiji i Bosni i Hercegovini, sve je više migranta koji dolaze iz država poput Burundija i Kube.

⁶ <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/nova-migracijska-kriza-na-europskom-pragu-hrvatska-biljezi-veliko-povecanje-ilegalnih-prelazaka-granice-15281200>

⁷ <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/hrvatska-je-na-meti-nezakonitih-migranata---758755.html>

⁸ <https://mup.gov.hr/UserDocsImages/OTVORENI%20PODACI/Arma%20%202021%20final.pdf>

4. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma, lipanj 2020.

Prema Nacionalnoj procjeni rizika, krijumčarenje ljudi ulazi u krug kaznenih djela sa srednjom prijetnjom od pranja novca. Republika Hrvatska u pravilu nije polazišna zemlja s obzirom da njeni državljani mogu bez vize putovati u druge članice Europske unije ili odredišna zemlja s obzirom da ne pripada među gospodarski najrazvijenije države Europe. Također, zbog male udaljenosti između mjesta nezakonitog ulaska na teritorij i namjeravanog izlaska iz njega tranzit se uglavnom odvija bez smještaja stranaca na području Hrvatske. Stoga, kriminalna aktivnost vezana uz krijumčarenje ljudi u pravilu nije predmet organizacije i generiranja obimnih nezakonitih prihoda u Republici Hrvatskoj, već se uglavnom svodi na primanje naknade za nezakoniti prijelaz granice i transport, koja je znatno manja od nezakonitih prihoda u državi iz koje stranci kreću ili u kojoj se dulje zadržavaju. Ujedno i većina krijumčara ljudi živi u stranoj državi iz koje ulazi u Republiku Hrvatsku, te se vraćaju natrag nakon nezakonitog prelaska granice i obavljenog transporta. Slijedom toga značajan je i udio stranih državljana u ukupnom broju prijavljenih osoba za kazneno djelo iz članka 326. Kaznenog zakona - Krijumčarenje ljudi (koji se kreće između 54% do 72%).

5. FATF-ovo Izvješće o rizicima pranja novca i financiranja terorizma koji proizlaze iz krijumčarenja migranata, ožujak 2022.

U svom najnovijem Izvješću o rizicima pranja novca i financiranja terorizma koji proizlaze iz krijumčarenja migranata FATF⁹ upozorava da, iako mnoge zemlje ne smatraju krijumčarenje migranata visokorizičnim za pranje novca, smatra se da se njime globalno generira više od 10 milijardi dolara godišnje.

Ovo izvješće ima za cilj ažurirati razumijevanje rizika od pranja novca i financiranja terorizma (ML/TF) povezanih s krijumčarenjem migranata. Usredotočuje se na nekoliko relevantnih parametara povezanih s rizicima od pranja novca i financiranja terorizma, posebno na geografske rute, strukturu organizacija i mreža za krijumčarenje migranata te, u manjoj mjeri, na utjecaj COVID-19. Izvješće također razmatra postojeće mjere ublažavanja te identificira niz dobrih praksi i preporuka za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma koji proizlaze iz krijumčarenja migranata uz navođenje brojnih studija slučaja i indikatora PNFT-a koji također mogu biti od koristi obveznicima u prepoznavanju sumnjivih transakcija.

KAKO DJELUJU KRIJUMČARI MIGRANATA

Izvješće FATF-a naglašava da postoji nekoliko "poslovnih modela" koji se koriste: od „putničke agencije“, labavo organizirane mreže krijumčara koji nude putovanja i povezane usluge, "hop on - hop off" usluge duž krijumčarske rute na temelju ad hoc potreba, do skupog sveobuhvatnog paketa.

Mreže krijumčarenja funkcioniraju kao „poduzetnički“ model s velikim brojem manjih, fleksibilnih kriminalnih skupina ili pojedinačnih kriminalaca koji stupaju u interakciju kada je to potrebno. U regijama u kojima su strategije za provođenje zakona protiv krijumčarenja posebno snažne, mreže krijumčarenja obično su sofisticiranije.

Posljednjih su godina krijumčari počeli naširoko koristiti društvene medije i šifrirane digitalne komunikacijske usluge u svojim operacijama za regrutiranje i koordinaciju. To pruža mogućnosti krijumčarima da poboljšaju svoju učinkovitost, ali i prilike za tijela za provedbu zakona da otkriju i uđu u trag aktivnostima krijumčara, uključujući financijske tokove.

⁹ Financial Action Task Force – Stručna skupina za financijsko djelovanje

Izvrješće FATF-a ističe da financijske tokove od krijumčarenja migranata je općenito teško otkriti zbog opsežne gotovine i nereguliranih usluga prijenosa novca kao što je hawala, dok se regulirani sektori kao što su bankarski ili usluge prijenosa novca često izbjegavaju.

KAKO KRIJUMČARI PERU SVOJ NOVAC

- **GOTOVINA** – krijumčari migranata većinu svojih uplata primaju u gotovini i ponekad izbjegavaju polaganje tih sredstava na bankovni račun. Umjesto toga, koriste novac za financiranje svojih životnih troškova ili u nekim slučajevima za potporu navikama vezanim za drogu ili kockanje.
- **HAWALA** - neformalni sustav prijenosa novca, poznat kao hawala, najčešći je način prijenosa sredstava stvorenih krijumčarenjem migranata između jurisdikcija. Zbog toga je agencijama za provođenje zakona izuzetno teško provoditi financijske istrage. Druge metode uključuju fizički prijevoz sredstava putem kurira za gotovinu ili financijskih mula.
- **STRUKTURIRANJE TRANSAKCIJA** – krijumčari polažu velik broj malih depozita na bankovne račune kako bi izbjegli sumnju.
- **PROFESIONALNE MREŽE ZA PRANJE NOVCA** - skupine za krijumčarenje migranata sve više povjeravaju svoje aktivnosti pranja novca profesionalnim mrežama za pranje novca.
- **PRANJE NOVCA TEMELJENO NA TRGOVINI** – krijumčari migranata često se koriste legalnim poslovima kao što su to maloprodaja (npr. trgovina hranom, mješovitom robom), veleprodaja, autosaloni, usluge financijskog posredovanja, ugostiteljske djelatnosti (restorani, zalogajnice, internet kafići), putničke agencije, prijevoznike tvrtke, uslužne djelatnosti koje se bave prodajom bonova za mobitele i sl. Ponekad za vođenje poslova angažiraju „slamnate ljude“ – fiktivne vlasnike i treće osobe, uglavnom članove obitelji da vode ili rade u tim poslovima.
- **ULAGANJA** – krijumčari migranata mogu nelegalnu zaradu dalje uložiti u nekretnine, kupnju robe visoke vrijednosti i legalne poslove bilo u zemlji porijekla ili zemlji odredišta.

6. Uočene tipologije pranja novca od krijumčarenja migranata

Tijekom obavljanja nadzora u 2022/2023. godini kod obveznika koji su zastupnici institucija za platni promet iz druge države članice uočen je pojavni oblik moguće zlouporabe sustava prijenosa novčanih pošiljaka u svrhe pranja novca koji proizlazi iz krijumčarenja migranata.

Uočeno je da različiti primatelji na području Republike Hrvatske, od kojih pojedini imaju isto prezime, adresu prebivališta ili su sa istog teritorijalnog područja Republike Hrvatske (pretežito Dubrovnika, Zagreba i područja Rijeke), primaju veći broj novčanih uplata/strukturiranih transakcija (u iznosima nižim od 1.000 eura, što je prag za provedbu mjera dubinske analize stranke), od različitih pošiljatelja iz Grčke, Turske, Kosova, i Srbije i dr., a koje države se nalaze na zapadnobalkanskoj ruti krijumčarenja migranata. Također je utvrđeno da je kod većine predmetnih koridora u 2021. godini zabilježen trend porasta broja i volumena obavljenih transakcija slanja novca u Hrvatsku, a posebno u odnosu na koridor s Grčkom.

• Opis slučaja

- Grupa od 9 primatelja iz grada „X“ čije se transakcije očigledno **moгу povezati preko istih adresa različitih pošiljatelja novca iz Grčke**, koristeći uslugu prijenosa novca obavila je **tijekom 2021. godine 50 transakcija primitka novca** (od čega samo u srpnju 29), **u ukupnom iznosu od 41.790,00 eura**, od **41 različitog pošiljatelja** iz Grčke, Turske, Francuske i Njemačke.
- U većini slučajeva, radi se o različitim pošiljateljima koji su slali novac sa istih adresa iz Grčke, različitim primateljima iz Republike Hrvatske na istom teritorijalnom području, od kojih ih je većina obiteljski povezana, što upućuje na sumnju da se radi o strukturiranju transakcija preko članova obitelji.
- Za četiri stranke iz grupe utvrđeno je da su imale ili imaju registriranu djelatnost za obavljanje taksi usluga.
- Jedna od stranaka uhićena je od strane slovenske policije dok je prevozila migrante preko državne granice.
- Utvrđeno je da postoji osnovana sumnja da su pojedine stranke obavljale dio posla u smislu organizacije daljnjeg prijevoza migranata s teritorija Hrvatske prema drugim zemljama EU i da su pri tome koristile članove svoje obitelji kao „financijske mule“ radi preuzimanja i prikriivanja pravoг izvora novca koji proizlazi iz krijumčarenja migranata.

Pri obavljanju transakcija korištene su različite tehnike strukturiranja transakcija u svrhu pranja novca:

- učestala primanja jedne osobe od strane različitih nepovezanih osoba (uglavnom u iznosima nižim od 1.000 eura, što je prag za provođenje dubinske analize stranke),
- učestala primanja nekoliko osoba od jedne osobe,
- učestala primanja grupe osoba (povezanih istim prezimenom i adresom) od više različitih osoba, koji novac šalju s iste adrese.

7. Nadzorna očekivanja vezana uz sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

Očuvanje cjelovitosti, učinkovitosti i stabilnosti financijskih tržišta zajednički je cilj okvira Europske unije za SPNFT. Vezano uz navedeno Financijski inspektorat naglašava kako je financijski kriminal povezan s krijumčarenjem ljudi neprihvatljiv te je bitno nastaviti uspostavljati i održavati učinkovite sustave i kontrole za SPNFT kako bi se osiguralo da financijski sustav Republike Hrvatske ne bude zlouporabljen u svrhe pranja novca ili financiranja terorizma.

S obzirom na sve naprijed navedeno obveznici se upućuju da posebnu pažnju posvete sljedećem:

- praćenju novih trendova i tipologija pranja novca i financiranja terorizma koje bi se mogli povezati s krijumčarenjem ljudi
- ažuriranju svojih procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma ako uoče nove tehnike pranja novca i financiranja terorizma povezane s krijumčarenjem ljudi
- praćenju poslovnih odnosa/povremenih transakcija te identificiranju neobičnih i sumnjivih obrazaca u ponašanju stranke i njezinih financijskih tokova koji upućuju na moguće zlouporabe financijskog sustava RH u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma koji proizlaze iz krijumčarenja migranata. U tom smislu obveznici trebaju pojačano pratiti sve stranke koje učestalo obavljaju transakcije, za koje postoje indikatori koji upućuju da se moguće radi o financijskim mulama koje se koriste za prikrivanje novca koji potječe od krijumčarenja ljudi na Balkanskoj ruti. Također, obveznici trebaju obratiti pozornost i na svaki drugi neuobičajeni porast volumena povremenih transakcija u odnosu na države preko kojih prolaze krijumčarske rute (Grčka, Turska, Kosovo, Srbija....)
- poduzimanju mjera prilagođenih riziku kako bi utvrdili zakonito porijeklo sredstava, naročito ako se radi o strankama koje provode neobično velike i složene transakcije i/ili transakcije koje se izvršavaju prema neobičnom uzorku i/ili transakcije koje nemaju očitu ekonomsku ili pravnu svrhu,
- nastavku obavještanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama sredstvima i osobama.

U nastavku dajemo poveznice na upozorenja i dokumente europskih i međunarodnih organizacija povezane s krijumčarenjem migranata:

<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf/documents/ML-TF-Risks-Arising-from-Migrant-Smuggling.pdf>

<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf/documents/reports/Migrant-smuggling-handout.pdf>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0591&from=EN>

<https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-s-external-borders-in-2022-number-of-irregular-border-crossings-highest-since-2016-YsAZ29>

PRILOG 1. INIKATORI ZA PREPOZNAVANJE PRANJA NOVCA POVEZANOG S KRIJUMČARENJEM LJUDI

- obavljanje učestalih transakcija korištenjem usluga prijenosa novčanih pošiljaka ili online platnih usluga, naizgled bez logičnog razloga
- strani migranti koji koriste iste IP adrese ili iste uređaje za obavljanje transakcija
- korištenje trećih strana – „financijskih mula“ za prijenos novca
- novčane doznake u drugo geografsko područje ili zemlju prethodnog prebivališta ili državljanstva stranke
- korištenje nereguliranih sustava prijenosa novca hawala/hundi
- učestali primici ili prijenosi sredstava u značajnom ukupnom iznosu od više različitih pošiljatelja/primatelja iz inozemstva
- novčani tokovi značajnog iznosa unutar kratkog vremenskog razdoblja
- transakcije putem prepaid kartica iz udaljenih geografskih područja izvan uobičajenog mjesta stanovanja/prebivališta imatelja kartice
- učestala nadopuna prepaid kartica u vlasništvu stranih državljana koji djeluju ili žive u blizini prihvatnih centara za migrante ili graničnih prijelaza
- transakcije uključuju osobe s kriminalnom evidencijom za krijumčarenje ljudi ili trgovinu ljudima
- polaganje novca na multivalutne račune
- učestala aktivnost kockanja povezana s učestalim transakcijama novčanih pošiljaka ili polaganja/podizanja gotovinskih depozita
- korištenje isturenih društava (tzv. „front tvrtke“) koje se bave gotovinski intezivnom djelatnošću radi prikriivanja pravog izvora novca
- neuobičajena plaćanja hotela, stanova i ostalih usluga smještaja na rutama krijumčarenja migranata ili blizu njih
- velik broj pologa gotovine na račune ili učestalo podizanja gotovine s računa
- obavljanje platnih transakcija na različite račune i banke
- ulaganje u nekretnine i robu visoke vrijednosti
- nepostojanje logičnog obrazloženja o izvoru sredstava
- prekogranični prijenos gotovine čija se uporaba ne može objasniti.

PRILOG 2. - INIKATORI ZA PREPOZNAVANJE FINANCIRANJA TERORIZMA POVEZANOG S KRIJUMČARENJEM LJUDI

- nedavno doseljeni strani državljani, koji:
  - žive ili rade blizu prihvatnih centara za tražitelje međunarodne zaštite ili logističkih centara duž migrantskih ruta
  - rade kao agenti pružatelja usluga prijenosa novčanih pošiljaka
  - koriste veći broj prepaid kartica koje se mogu puniti, od različitih izdavatelja koji su često geografski dislocirani
  - registrirani su od strane Carinske uprave da su obavljali neprijavljene prijenose gotovine (ukoliko se radi o osobama koje se mogu povezati s agentima koji obavljaju usluge prijenosa novčanih pošiljaka to može upućivati na sumnju da se kriminalni prihodi peru kroz pružanje neformalnih usluga prijenosa novca poput hawale)
- učestali prijenosi novčanih pošiljaka iz/u različita geografska područja i/ili punjenja prepaid kartica, značajnih ukupnih iznosa koje obavlja ista nezaposlena osoba
- plaćanja s naznačenom svrhom kupnje putnih karata do država srednje i sjeverne Europe
- pojedinci za koje postoje povjerljive informacije da su povezani sa:
  - terorističkim organizacijama
  - militantnim organizacijama u državama s visokim rizikom od terorizma ili
  - radikalizirani društveni krugovi/skupine (s posebnim naglaskom na pojedince koji imaju ključne ili rukovodeće uloge u radikaliziranim kulturno-vjerskim udrugama/zajednicama)
- transakcije putem prepaid kartica obavljaju se iz udaljenih geografskih područja koja nisu uobičajeno mjesto prebivališta/boravišta imatelja kartice, s posebnim osvrtnom na gradove koji čine logistička čvorišta nacionalne prometne mreže (autoceste, željeznice, morske luke i zračne luke)
- nadupuna prepaid kartica između obavljanja transakcija u posjedu stranih državljana koji žive ili djeluju u mjestima blizu prihvatnih centara za tražitelje međunarodne zaštite ili blizu graničnih prijelaza, bez ekonomske ili profesionalne djelatnosti koja bi mogla opravdati njihove transakcije
- vlasnici, direktori ili zaposlenici pružatelja usluga novčanih pošiljaka i njihovih agenata uključeni su u mrežu transakcija u bilo kojem svojstvu (bilo kao vlasnici prepaid kartica ili kao izvršitelji transakcija), povezanih sa:
  - terorističkim organizacijama
  - militantnim organizacijama u državama s visokim rizikom od terorizma ili
  - radikaliziranim društvenim krugovima/skupinama (s posebnim naglaskom na pojedince koji imaju ključne ili rukovodeće uloge u radikaliziranim kulturno-vjerskim udrugama/zajednicama).